

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA o wynikach kontroli bezpieczeństwa zabawek

Warszawa, I - III kwartał 2014 r.

INFORMACJA

o wynikach kontroli bezpieczeństwa zabawek

Termin: I - III kwartał 2014 roku (styczeń - wrzesień)

Kontrolujący w ramach planu:

- I i III kwartał - wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej z małopolskiego, mazowieckiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego i zachodniopomorskiego;
- II kwartał - wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej z dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i świętokrzyskiego.

Ponadto poza planem w ramach działań w ramach planu w III kwartale wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej z lubelskiego.

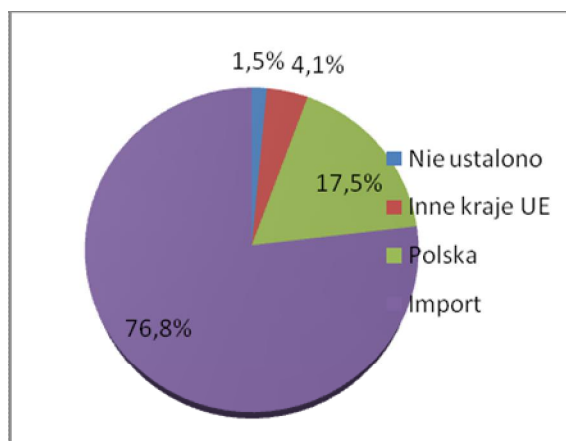
Cel kontroli: sprawdzenie i ocena, czy wprowadzone do obrotu zabawki (w tym zabawki oferowane przez Internet) spełniają wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek¹. Ponadto w trakcie kontroli zostały sprawdzone zabawki zasilane energią elektryczną, wprowadzone do obrotu po 24 maja 2013 r. Tego rodzaju zabawki dodatkowo podlegają przepisom rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie zasadniczych wymagań dotyczących ograniczenia niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym².

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 306 przedsiębiorców w tym:

- 144 sprzedawców hurtowych,³
- 141 placówek sprzedaży detalicznej,
- 21 sklepów wielkopowierzchniowych.

Zakres przedmiotowy kontroli: skontrolowano 2 533 zabawki.

Wykres 1. Pochodzenie skontrolowanych zabawek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

¹ Dz. U. Nr 83, poz. 454, ze zm., dalej: rozporządzenie MG.

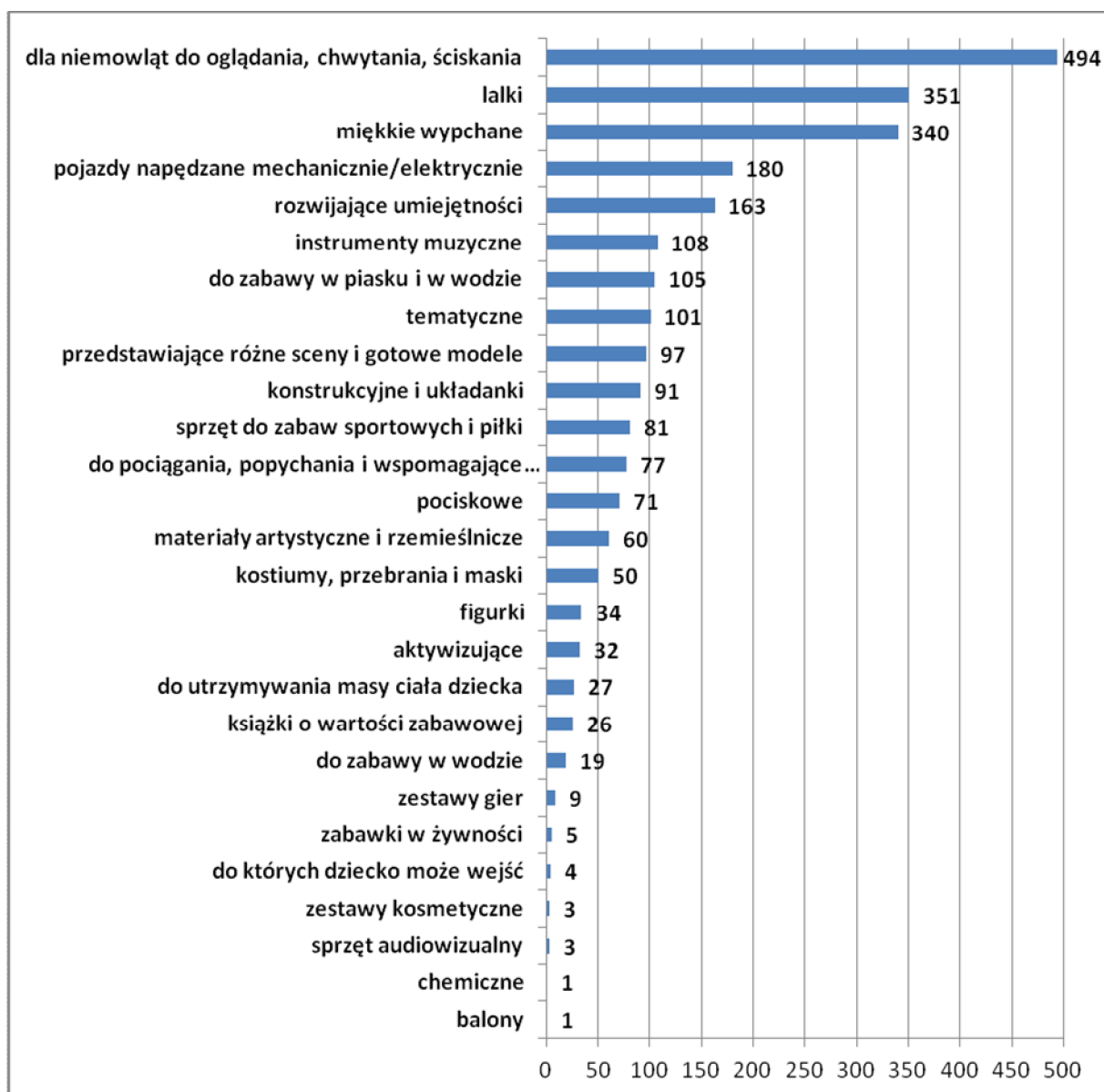
² Dz. U. z 2013 r., poz. 547, dalej: rozporządzenie RoHS II.

³ Do kategorii sprzedawców hurtowych zaliczono również producentów i importerów prowadzących sprzedaż hurtową.

Kontrol obj to nast puj ce kategorie zabawek: aktywizuj ce (ruchowe), balony, chemiczne, dla niemowl t do ogl dania, chwytania, ciskania, do których dziecko mo e wej , do poci gania, popychania i wspomagaj ce nauk chodzenia, do utrzymywania masy cia a dziecka, do zabawy w piasku i w wodzie, do zabawy w wodzie, figurki, instrumenty muzyczne, konstrukcyjne i uk adanki, kostiumy, przebrania i maski, ksi ki o warto ci zabawowej, lalki, materia y artystyczne i rzemie lnicze, mi kkie wypchane, pociskowe, pojazdy nap dzane mechanicznie/elektrycznie, przedstawiaj ce ró ne sceny i gotowe modele, rozwijaj ce umiej tno ci, sprz t audiowizualny, sprz t do zabaw sportowych i pi ki, tematyczne, zabawki w ywno ci, zestawy gier, zestawy kosmetyczne.

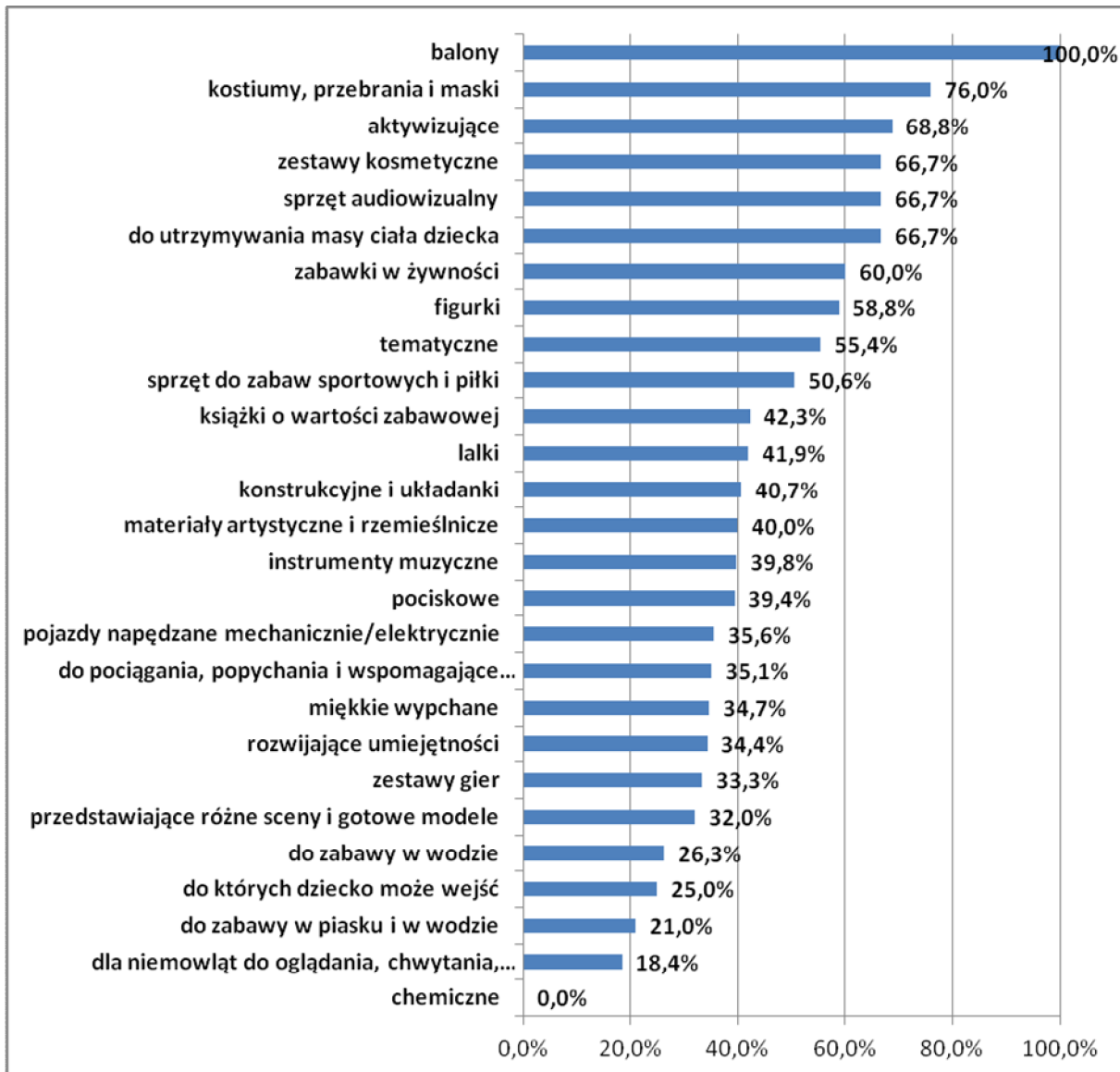
Wyniki kontroli: ƒcznie zakwestionowano 911 zabawek (36,0 proc. ogó ƒ skontrolowanych).

Wykres 2. Liczba zabawek skontrolowanych w poszczególnych kategoriach.

ród ƒ: Opracowanie w ƒsne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Wykres 3. Odsetek zabawek zakwestionowanych w poszczególnych kategoriach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej.

Stwierdzone niezgodności w zakresie formalnym dotyczą głównie:

- braku danych adresowych producenta w 235 zabawkach,
- nieprawidłowo wystawionej deklaracji zgodności w 230 zabawkach,
- niezasadnego umieszczenia ostrzeżenia w 212 zabawkach,
- nieprawidłowo sformułowanego lub nieistniejącego ryzyka w 147 zabawkach,
- nieprawidłowych ostrzeżeń w 122 zabawkach,
- braku danych adresowych importera w 119 zabawkach,
- braku deklaracji zgodności w 118 zabawkach.

Badania laboratoryjne: zakres badań laboratoryjnych obejmuje sprawdzenie spełniania wymagań bezpieczeństwa i właściwości chemicznych⁴ określonych dla poszczególnych kategorii zabawek w rozporządzeniu MG i następujących normach zharmonizowanych:

- EN 71-1:2011+A3:2014 (PN-EN 71-1+A3:2014-06) – Bezpieczeństwo zabawek. Cz. 1: Właściwości mechaniczne i fizyczne,
- EN 71-2:2011+A1:2014 (PN-EN 71-2+A1:2014-06) – Bezpieczeństwo zabawek. Cz. 2: Palność,
- EN 71-3:2013 (PN-EN 71-3:2013-07) – Bezpieczeństwo zabawek – Cz. 3: Migracja określonych pierwiastków,
- EN 71-8:2011 (PN-EN 71-8:2012) – Bezpieczeństwo zabawek: Cz. 8: Zabawki aktywizujące przeznaczone do użytku domowego,
- EN 62115:2005 ze zmian A2:2011 (PN-EN 62115:2005/A11:2012) – Zabawki elektryczne. Bezpieczeństwo użytkowania.

Podmioty badawcze: Specjalistyczne Laboratorium Badania Zabawek UOKiK w Lublinie (w zakresie punktów a-e) oraz Specjalistyczne Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej UOKiK w / odzi (pod kątem występowania: ftalanów (negatywnie wpływających na układ rozrodczy dzieci), benzenu (działający rakotwórczo), formamidu (działający szkodliwie na rozrodczo) oraz fenolu (działający mutagenie na komórki rozrodcze).

Wyniki badań laboratoryjnych: Łącznie przebadano 505 próbek zabawek, z czego w 137 próbkach stwierdzono niezgodność w zakresie konstrukcji, wykonania bądź zastosowanych materiałów (27,1 proc. zbadanych).

W Specjalistycznym Laboratorium Badania Zabawek w Lublinie przeprowadzono łącznie badania 322 próbki zabawek, stwierdzając niezgodność w zakresie konstrukcji, wykonania i materiałów w 107 próbkach (33,2 proc. ogółem zbadanych).

Najczęściej pojawiające się niezgodności polegają na:

- pojawieniu się małych elementów, mieszczących się całkowicie w cylindrze do badania małych elementów, co umożliwia ich połknięcie oraz stwarza ryzyko uduszenia lub uduszenia,
- obecności zadziórów, co stwarza ryzyko zranienia i otarć,
- oddzieleniu się od pocisków przysawek wykorzystywanych jako powierzchnie uderzeniowe, co stwarza ryzyko zranienia,
- nieodpowiedniego zabezpieczenia pojemników na baterie, co stwarza ryzyko ó w przypadku wycieku baterii ó zatrucia chemicznego i poparzenia wewnętrznych organów dziecka,
- zawieszenia swobodnej długości linki⁵, co stwarza ryzyko uduszenia,
- dotknięcia metalowych drutów o przekroju większym niż maksymalny dopuszczalny (2 mm), co stwarza ryzyko zranienia.

⁴ Właściwości chemiczne dla zabawek określone są w pkt 3 – Szczegółowe wymagania w zakresie właściwości chemicznych – Załącznika nr 1 – Szczegółowe wymagania bezpieczeństwa do rozporządzenia MG.

⁵ Dopuszczalna długość linki w zabawkach do podciągania to 220 mm.

W Specjalistycznym Laboratorium Produktów Wękienniczych i Analizy Instrumentalnej w / odzi przeprowadzono 183 badania laboratoryjne zabawek. Pod k tem wyst powania ftalanów zbadano 136 próbek, stwierdzaj c przekroczenie dopuszczalnego st enia tych substancji w 30⁶ zabawkach. Najcz ciej te substancje s wykrywane w lalkach z mi kkimi gównami, figurkach i piłkach - 22,1 proc. zbadanych w laboratorium w / odzi. Pod k tem wyst powania formamidu zbadano 19 próbek, fenolu ó 18 próbek a benzenu ó 10 próbek, nie wykrywaj c adnej z tych substancji w zbadanych próbkach.

Wyniki bada organoleptycznych: ponadto inspektorzy IH mog przeprowadza badania organoleptyczne kontrolowanych zabawek. / cznie badaniom poddano 857 próbek zabawek, stwierdzaj c niezgodno ci w zakresie konstrukcji, wykonania, u ytych materiaów w 40 zabawkach (4,7 proc. zbadanych organoleptycznie).

Dziaania Inspekcji Handlowej: w przypadku niezgodno ci o charakterze formalnym, które mo na etwo wyeliminowa , inspektorzy IH wyst powali do przedsi biorców, odpowiedzialnych za wprowadzenie zabawki do obrotu, z wnioskiem o podj cie dobrowolnych dziaó⁷ 7 cznie 658 razy (w 371 przypadkach podmioty podj ó dziaania).

Dziaania UOKiK: w przypadku 94 zabawek inspektorzy IH skierowali do Prezesa UOKiK akta kontroli z wnioskiem o wszcz cie post powania administracyjnego. W okresie od 1 stycznia do 30 wrze nia 2014 r. Prezes UOKiK wszcz 123 post powania i wydał 2 decyzji nakładaj cych na przedsi biorców obowi zki⁸:

- wycofanie wyrobu z obrotu lub z u ytku;
- zakaz udost pnia wyrobu;
- ograniczenie udost pnia wyrobu;
- powiadomienie konsumentów lub u ytkowników wyrobu o stwierdzonych niezgodno ciach z wymaganiami, okre łaj c termin i sposób powiadomienia.

Wnioski: wyniki kontroli potwierdzaj , e najwi cej zabawek na rynek polski wprowadzaj importerzy. Sprowadzane zabawki gównie pochodz z krajów Dalekiego Wschodu. W zwi zku z tym najwi ksz grup skontrolowanych zabawek stanowi zabawki produkcji chi skiej, a w konsekwencji najwi cej niezgodno ci wykryto w zabawkach pochodz cych z Chin.

Mo na zauwa y utrzymuj c si od kilku lat tendencj , e udział zakwestionowanych zabawek w ogólnej liczbie skontrolowanych waha si na poziomie 1/3 w danym roku (odpowiednio w roku 2012 był to 36 proc., w 2013 roku: 35,7 proc, za w I-III kwartale 2014 r. ó 36 proc.).

Nieprawidłowo ci o charakterze formalnym, polegaj gównie na braku informacji o producencie (9,2 proc. skontrolowanych zabawek) oraz wystawianiu nieprawidłowych deklaracji zgodno ci (9,1 proc. skontrolowanych zabawek). W zdecydowanej wi kszo ci przypadków te niezgodno ci dotycz zabawek importowanych. W ród zabawek produkowanych w Polsce te niezgodno ci pojawiaj si sporadycznie.⁹

⁶ Stan na 31 pa dziernika 2014 r. ó brak wyników bada 13 próbek zabawek przekazanych do laboratorium w / odzi w III kwartale 2014 r.

⁷ art. 40k ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodno ci - Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, ze zm., dalej: uosoz.

⁸ art. 41c ust. 3 uosoz.

⁹ Zabawki produkcji polskiej w I-III kwartale 2014 r. stanowił 17,6 proc. skontrolowanych.

Wyniki dotychczasowych kontroli pokazują, że wciąż klasyfikacja wiekowa zabawek nadal jest problemem dla przedsiębiorców. W konsekwencji niosą oni niewłaściwe oznakowanie na zabawki lub wręcz nie umieszczają istotnych dla rodziców kupujących zabawki. Najczęściej występuje nieprawidłowość, w tym zakresie, jest umieszczanie na zabawce, przeznaczonej dla dzieci poniżej 3 roku życia, ostrzeżenia 0-36, wskazującego nieistniejącego niebezpieczeństwa. Należy podkreślić, że zabawki m.in. takie jak: miśki zabawki (wypchane, pluszowe lub tekstylne zwierzęta, laleczki o miśkim tułowiu do przytulania), duże klocki do układania, drewniane lub z miękkiego tworzywa sztucznego, proste układy kształtowe składające się z kilku dużych części, proste zestawy pojazdów z ludełkami, zabawki do pchania i pociągania oraz wspomagające naukę chodzenia, pojemniki do sortowania kształtów, zgodnie z dokumentem normalizacyjnym §Raport PKN PKN-CEN/CR 14379:2007 o Klasyfikacja zabawek. Wytyczne¹⁰ są przewidziane dla dzieci poniżej 3 roku życia i nie mogą stanowić dla nich zagrożenia.

Kolejnym często spotykanym przez inspektorów nieprawidłowością o charakterze formalnym jest niezamieszczenie słowa „Ostrzeżenie” przed treścią ostrzeżenia, w tym szczególnie dotyczącego określenia minimalnego wieku użytkownika danej zabawki.

Innym często stwierdzanym nieprawidłowością jest wskazanie konieczności nadzoru osoby dorosłej, podczas gdy charakter i funkcja zabawowa danej zabawki nie wymaga takiego nadzoru. Należy podkreślić, że nadzór taki jest konieczny jedynie w przypadku zabawek, których używanie może stanowić potencjalne zagrożenie, np. zabawki funkcjonalne, do utrzymywania ciała dziecka w wodzie, chemiczne. Takie ostrzeżenie wprowadza w błąd kupującego rodzica, sugerując występowanie nieistniejącego w rzeczywistości ryzyka.

Należy zauważyć, że uchybienia stwierdzane w treści instrukcji lub ostrzeżenia skutkowe do poprawienia przez przedsiębiorców. Podmioty gospodarcze chętnie współpracują z inspektorami IH w tym zakresie i dostosowują zabawki do zaleceń.

Najczęściej występującym zagrożeniem, mającym bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo bawiących się dzieci, jest odrywanie się małych elementów od zabawek¹¹. Powoduje to przez dziecko, szczególnie do 3 roku życia, takiego elementu może spowodować poważne konsekwencje dla zdrowia, w skrajnym przypadku uduszenie lub uduszenie. Innym poważnym zagrożeniem jest łatwy dostęp dzieci do baterii guzikowych, zasilających przykładowo lalki czy zabawki-telefony. Powoduje to przez dziecko baterii, w przypadku wycieku baterii, stwarza ryzyko zatrucia, poparzenia przećku oraz organów wewnętrznych dziecka. Warto podkreślić, że baterie zabawek przeznaczonych dla dzieci w wieku poniżej 3 lat nie powinny być wyjmowane bez użycia narzędzia, chyba że jest odpowiednio zabezpieczenie pojemnika na baterie¹². Poniżej przedstawiono zdjęcie obrazujące skutki zetknięcia się zwykłej baterii guzikowej z powierzchnią organiczną (plastry szynki). W ciągu kilku godzin bateria ulega korozji a na zewnątrz uwolnią się szkodliwe substancje. Analogiczne zjawisko następuje w układzie pokarmowym w przypadku połknięcia baterii guzikowej przez dziecko. Dlatego tak istotne jest właściwe zabezpieczenie dostępu do baterii przed dziećmi, nie tylko zasilającymi zabawki, ale także inne urządzenia, tj. piloty, czy zegarki.

¹⁰ Raport przygotowany przez Komitet Techniczny nr 237 ds. Artykułów dla Niemowląt i Małych Dzieci oraz Bezpieczeństwa Zabawek zatwierdzony przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego 11 grudnia 2006 r., w dacie tłumaczeniem angielskiej wersji raportu Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego CENCEN CR 14379:2002.

¹¹ Samoistne ich odcięcie lub powstanie w wyniku działania niewielkiej siły.

¹² Pkt 14.7 normy EN 62115:2005 ze zmian A2:2011 (PN-EN 62115:2005/A11:2012) §Zabawki elektryczne. Bezpieczeństwo użytkowania.

Fot. 4. Skutki zetknięcia się baterii z powierzchnią organiczną (plastry szynki). Eksperyment przeprowadziła Komisja Europejska podczas Międzynarodowego Dnia Bezpieczeństwa Produktów odbywającego się w Brukseli w dniach 16-20 czerwca 2014 roku.

Źródło: materiały własne UOKiK

Dodatkowo coroczne badania zabawek w laboratoriach UOKiK potwierdzają występowanie innych, poważnych zagrożeń wpływających negatywnie na zdrowie dzieci, np. obecność ostrych krawędzi i zadziorów (ryzyko okaleczenia lub zranienia), oddzielenie się od pocisków przysawek wykorzystywanych jako powierzchnie uderzeniowe (ryzyko zranienia), czy obecność substancji chemicznych wpływających negatywnie na układ rozrodczy i hormonalny dzieci.

Warto zauważyć, że inspektorzy IH największe zastrzeżenia mają do zabawek importowanych, podczas gdy w zdecydowanej większości zabawki polskich producentów w trakcie kontroli nie wskazują na zasadność przeprowadzenia badań laboratoryjnych.

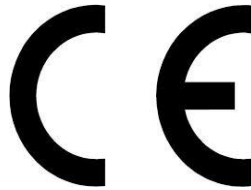
Regularne kontrole bezpieczeństwa zabawek przeprowadzane przez inspektorów IH podnoszą świadomość podmiotów gospodarczych (szczególnie importerów) na temat obowiązujących przepisów. Wyniki kontroli pokazują, jak ważne jest sprawdzenie i potwierdzenie, że wprowadzane do obrotu zabawki spełniają odpowiednie wymagania i są bezpieczne dla dzieci. Właściciele sklepów, szczególnie małych, często nie wiedzą, jakie wymagania powinny spełniać oferowane przez nich zabawki. Dlatego w trakcie kontroli inspektorzy IH pouczają przedsiębiorców na temat ostatnich zmian prawnych. Należy zauważyć, że w obszarze bezpieczeństwa zabawek dystrybutorzy mają obowiązek, wykazując się należytą starannością, przed udostępnieniem zabawki upewnić się, że zabawka spełnia wymagania, o których mowa w § 5 ust. 3-5 rozporządzenia MG.

Informacje i porady dla rodziców

Przed zblizajcymy si w tym Bo ego Narodzenia wiele placówek detalicznych oferuje produkty w promocyjnych cenach. Pamiętajmy, że chociaż niska cena może oznaczać niską jakoć. Na co zwrócić szczególnie uwagę przy zakupie zabawki dla dziecka?

Oznakowanie

W pierwszej kolejności sprawdźmy czy na opakowaniu zabawki lub samej zabawce znajduje się znak CE o poniższych kształtach:

Fot. 2 Wzór oznakowania CE

ródło: Załącznik II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93

Znak ten pozwala domniemywać, że producent przeprowadził procedurę oceny zgodności zabawki z wymaganiami, w tym warunkującymi bezpieczeństwo, określonymi w odpowiednich przepisach prawnych.

Uwaga! Przypominamy, że nie na wszystkich artykułach dla dzieci musi znajdować się znak CE. Przykładowo znak CE nie powinien znajdować się na ubraniach dla dzieci, wózkach, kojczach, nosidełkach, artykułach kosmetycznych i pielęgnacyjnych. Dla tych produktów określono inne wymagania bezpieczeństwa, niewymagające przeprowadzania procedury oceny zgodności.

Na zabawkach może również pojawić się znak i informacja o zgodności z polską normą¹³. Znak PN jest dobrowolnym Znakiem Zgodności z Polską Normą i jest przyznawany przez niezależną, obiektywną stronę trzecią – Polski Komitet Normalizacyjny, po potwierdzeniu, że wyrób spełnia wszystkie wymagania przewidziane w normie.

Obowiązkiem producenta jest przede wszystkim oznaczenie zabawki: swoją nazwą, zarejestrowaną nazwą towarową lub zarejestrowanym znakiem towarowym, a także adresem kontaktowym. Jeżeli umieszczenie tych informacji nie jest możliwe, powinni one znaleźć się na opakowaniu lub dokumencie dołączonym do zabawki. W przypadku zabawek importowanych z krajów trzecich, powyższe informacje na zabawce zobligowany jest także umieścić importer.

Zabawki bateryjne, czyli takie które zawierają jedną lub więcej baterii jako jedyne źródło dopływu energii elektrycznej, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- w rodzaju lub na przedziale napięcia nominalnym baterii,
- symbolem prądu stałego, jeżeli zabawka posiada komora na baterie.

Zabawki transformatorowe, czyli takie które są przyłączone do sieci zasilającej poprzez transformator i wykorzystują się zasilającą jako jedyne źródło energii elektrycznej, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- napięciem znamionowym prądu w voltach,

¹³ Do zabawek zastosowanie mają normy zharmonizowane z grupy PN-EN 71 oraz norma EN 62115:2005.

- symbolem prądu stałego lub przemiennego, w zależności od rodzaju zastosowanego prądu,
- znamionowym poborem mocy, w watach lub woltamperach, jeżeli jest większy niż 25 W lub 25 VA, symbolem transformatora przeznaczonego do zabawek; symbol ten powinien być również umieszczony na opakowaniu.

Jeżeli zastosowana jest więcej niż jedna bateria, w przedziale dla baterii, powinno znajdować się oznaczenie kształtu w proporcjonalnej wielkości, razem z napięciem nominalnym i biegunowością.

Ostrzeżenia na zabawkach

Zabawki mogą być tak zaprojektowane, że pewne ich cechy budzą uwagę dzieci poniżej 3-go roku życia, a niektóre powyżej 3 roku życia. Z uwagi na fakt, że młodsze dzieci mają tendencję do wkładania zabawek do ust, a także z powodu ich ograniczonej psychoruchowości, zabawki przeznaczone dla starszej grupy wiekowej mogą stwarzać potencjalne zagrożenie dla młodszych dzieci (poniżej 3 roku życia). Pamiętajmy zatem, aby wybierać zabawki odpowiednie do wieku dziecka, jego zdolności i poziomu umiejętności. Szczególnie zwracamy uwagę na symbol 0-3 i ostrzeżenie „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy”, któremu towarzyszy ostrzeżenie w formie znaku graficznego.

Fot. 3. Wzór symbolu ostrzeżenia dotyczącego wieku „Zabawka nieodpowiednia dla dzieci poniżej 3 roku życia”.

Źródło: Przewodnik Komisji Europejskiej „Wytuczne dotyczące identyfikowalności, instrukcji, informacji bezpieczeństwa, ostrzeżeń i oznakowania CE” (aktualizacja 15.07.2009 r.).

Poza ostrzeżeniem powinno być wskazane potencjalne zagrożenie, jeżeli może ono nie być oczywiste, np.:

- **„Ostrzeżenie. Zabawka nieodpowiednia dla dzieci poniżej 36. miesiąca życia. Małe części”**,
- **„Ostrzeżenie. Zabawka nieodpowiednia dla dzieci poniżej 36. miesiąca życia. Długa linka. Niebezpieczeństwo uduszenia”**.

W przypadku zabawek przeznaczonych dla dzieci w wieku poniżej 3 roku życia, należy zwracać uwagę czy drobne elementy nie odpadają przy lekkim naciśnięciu lub pocignięciu, ponieważ dziecko może je połknąć lub się nimi udusić.

Fot. 4. Odpadające małe elementy z zabawki przeznaczonej dla dzieci poniżej 36 roku życia.

Źródło: materiały własne UOKiK

Przykłady innych ostrzeżeń, które powinny znajdować się na określonych kategoriach zabawek lub na ich opakowaniu:

- **Źródło: Ostrzeżenie. Aby zapobiec ewentualnemu urazowi w wyniku zaplątania się dziecka w zabawkę, należy ją usunąć, zanim dziecko zacznie raczkować** Źródło ma zastosowanie do zabawki przeznaczonej do zawieszenia na kołku, ściance, suficie lub wózku dziecięcym za pomocą sznurków, tasiemek, gumek lub pasek;
- **Źródło: Ostrzeżenie. Wyłącznie do użytku domowego** Źródło ma zastosowanie do zabawek aktywnych, przeznaczonych do użytku domowego, takich jak: huftaki wiszące, zjeżdżalnie, domki do zabawy i namioty, baseniki do pluskania, zabawki nadmuchiwane nie używane w wodzie;
- **Źródło: Ostrzeżenie. Należy stosować środki ochrony indywidualnej. Nie używać w ruchu ulicznym** Źródło ma zastosowanie do zabawek przeznaczonych do utrzymywania masy dziecka, takich jak: rolki, wrotki, roworki, deskorolki przeznaczone dla dzieci o wadze do 20 kg, hulajnogi przeznaczone dla dzieci o wadze do 50 kg, rowerki;
- **Źródło: Ostrzeżenie. Tylko do użytku w wodzie o głębokości odpowiedniej do wzrostu dziecka i pod nadzorem osoby dorosłej** Źródło ma zastosowanie do zabawek przeznaczonych do zabawy w wodzie;
- **Źródło: Ostrzeżenie. Tylko do użytku pod nadzorem osoby dorosłej** Źródło ma zastosowanie do zabawek funkcjonalnych, takich jak: maszyna do szycia, zestaw do robótek na drutach, skrzynki narzędziowe.
- **Źródło: Ostrzeżenie. Należy stosować środki ochrony indywidualnej. Nie używać w ruchu ulicznym** Źródło ma zastosowanie do zabawek do jeżdżenia z napędem elektrycznym, takich jak: motorki, quadry, samochody. Dodatkowo zabawki do jeżdżenia z napędem elektrycznym i/lub ich opakowanie oraz załączona instrukcja powinny posiadać ostrzeżenie wskazujące grupy wiekowe, dla której zabawka jest przeznaczona.
- **Ostrzeżenie: Źródło: Ostrzeżenie. Zabawka nie jest odpowiednia dla dzieci poniżej 3 lat z powodu maksymalnej prędkości albo Źródło: Ostrzeżenie. Zabawka nie jest odpowiednia dla dzieci poniżej 6 lat z powodu maksymalnej prędkości**, powinny być wyraźnie widoczne dla kupującego w punkcie sprzedaży. Prędkość, którą mogą rozwijać zabawki przeznaczone dla dzieci w przedziale wiekowym między 3 a 6 lat, to do 6 km/h lub do 8,2 km/h. Wyłączenie prędkości ma zastosowanie tylko wtedy, jeżeli zabawka została wyposażona w dwupozycyjny mechanizm, który ogranicza maksymalną prędkość do 6 km/h lub mniej w jednej pozycji, oraz do 8,2 km/h lub mniej w drugiej pozycji. Regulacja urządzenia powinna być możliwa wyłącznie przez osobę dorosłą przy użyciu narzędzia, zaś w momencie sprzedaży urządzenie powinno być ustawione na dolny limit prędkości. Maksymalna prędkość, jaką mogą uzyskać zabawki przeznaczone dla dzieci od 6 lat i starszych, to 16 km/h.

Instrukcje użytkowania, montażu i obsługi

W przypadku niektórych kategorii zabawek, takich jak zabawki ruchome przymocowane do belki poprzecznej (np. huftaki) czy zabawki do utrzymywania masy dziecka (np. rowerki dziecięce), powinny być do nich dołączone instrukcje użytkowania, montażu i/lub obsługi w języku polskim.

Do zabawek ruchomych przymocowanych do belki poprzecznej oraz do innych zabawek ruchomych muszą być dołączone instrukcje zwracające uwagę na potrzebę przeprowadzania okresowych inspekcji i konserwacji podstawowych części, w szczególności zawieszki,

mocowa, zakotwicze. Instrukcje powinny wskazywać zagrożenie, jeżeli konserwacja zabawek nie będzie przeprowadzana prawidłowo. Brak regularnych inspekcji zabawki może przyczynić się do wypadku.

Do zabawek do utrzymywania masy dziecka powinny być dołączone informacje o konieczności posiadania odpowiednich umiejętności, zachowania rodziców ostrożności, w celu uniknięcia upadków lub zderzeń powodujących urazy użytkownika lub osób trzecich, zalecenia stosowania środków ochrony indywidualnej, czyli kasków, rękawic, ochraniaczy na kolana i łańcuszki.

Instrukcje użytkownika zawierają informacje mające zapewnić bezpieczne użytkowanie zabawki, umożliwiają poprawny montaż, instalację, czy obsługę. Głównie określają zasady przechowywania, konserwacji, naprawy lub pozbycia się zutej czy uszkodzonej zabawki. Dodatkowo instrukcja montażu lub instalacji powinna zawierać wykaz części oraz specjalnych umiejętności lub narzędzi niezbędnych do złożenia zabawki. Za instrukcją obsługi dodatkowo powinna wskazywać ograniczenia związane z użytkowaniem, potrzebę stosowania dodatkowych środków ochrony, regularności przeprowadzania konserwacji, czyszczenia czy naprawy zabawki.

W przypadku zabawek bateryjnych lub transformatorowych, w instrukcjach powinny być podane szczegóły dotyczące czyszczenia i konserwacji, jeżeli jest to konieczne do bezpiecznego działania zabawki. Instrukcja powinna zawierać stwierdzenie, że transformatory lub ładowarki akumulatorów, używane razem z zabawką, powinny być regularnie sprawdzane, pod kątem uszkodzenia przewodu zasilającego, wtyczki, obudowy lub innych części. W przypadku wystąpienia takich uszkodzeń zabawka nie powinna być używana do czasu naprawienia.

W przypadku zabawek dojeżdżenia z napędem elektrycznym, takich jak: motorki, quady, samochody, w instrukcji powinny znaleźć się szczególnie takie informacje jak:

- przykłady bezpiecznych obszarów dojeżdżenia,
- zalecenie nadzoru dorosłych nad dziećmi podczas zabawy,
- instrukcja jak walczyć z zabawką, szczególnie wszelkich ukłód hamulcowych,
- przypomnienie, że zabawka musi być używana z zachowaniem ostrożności, ponieważ korzystanie z niej wymaga umiejętności, bez których użytkownik może ulec wypadkowi lub spowodować zderzenie skutkujące obrażeniami u siebie i osób trzecich.

Pami tajmy! Przechowujmy w bezpiecznym miejscu instrukcje i informacje dotyczące bezpiecznego użytkowania zabawki umieszczone na jej opakowaniu. W razie wątpliwości, b dziećmi mogli do nich zajrzeć.

Chemia w zabawkach

Substancje używane do produkcji lub pokrycia powierzchni zabawki, nie mogą podrażniać oczu, łuzówki czy skóry dziecka. Zapoznajmy się uważnie z informacjami na opakowaniu.

Od 20 lipca 2013 r. w całej Unii Europejskiej obowiązują zaostrzone przepisy dotyczące poziomów zawartości niektórych związków i substancji chemicznych w zabawkach.

Kupując poniżej zabawki, zwracamy uwagę na ich skład chemiczny:

- **zabawki chemiczne** óczyli zabawki przeznaczone do bezpo redniej zabawy substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, które są wykorzystywane w sposób odpowiedni dla wieku dziecka, pod nadzorem osób dorosłych;

- **zapachowe gry planszowe** ó czyli zabawki, których celem jest uótwienie dziecku nauki rozpoznawania ró nych zapachów;
- **zestaw kosmetyczny** ó czyli zabawki, które maj na celu uótwienie dziecku nauki wytwarzania kosmetyków, takich jak: perfumy, mydó, kremy, szampony, póny do k piali, bószczyki, pomadki do ust, inne produkty do makija u, pasty do z ów i od ywki;
- **gry smakowe** ó czyli zabawki, których celem jest umo liwienie dziecku przygotowanie sódczy lub innych potraw, co wi e si z wykorzystaniem skóadników spo ywczych, takich jak substancje sódz ce, póenne, sypkie lub aromatyczne.

Zabawki wprowadzone do obrotu od 20 lipca 2013 r., nie mog zawiera substancji zapachowych mog cych powodowa alergie, np. alkoholu cyklamenuowego, kumaryny czy ekstraktu z mchu drzewnego¹⁴. Cz ciowo s one dozwolone w grach zapachowych, zestawach kosmetycznych i grach smakowych, je eli zostan wymienione na opakowaniu oraz producent umie ci tam wyra ne ostrze enie o tre ci: Ź Zawiera substancje zapachowe mog ce powodowa alergie¹⁵.

Po kupieniu zabawki

Pami tajmy, aby przestrzega instrukcji wóciwego monta u i u ywania zabawki.

Plastikowe opakowania najlepiej wyrzuci i pilnowa , aby dzieci nie bawió si nimi, poniewa grozi to uduszeniem si dziecka.

Pami tajmy e nawet, je eli zabawka zostaó sprawdzona podczas zakupu, rodzice i opiekunowie powinni zachowa czujno , podczas zabawy maóego dziecka. Wa ne jest, aby dzieci podczas zabawy, u ywaó zabawek zgodnie z ich przeznaczeniem oraz by zabawki byó odpowiednio dobrane do wieku i umiej tno ci posiadanych przez dziecko.

Zabawki nale y od czasu do czasu sprawdza , pod k tem ich zu ycia lub uszkodzenia. Maluchy wiedzione ciekawo ci mog zajrze do wn trza pluszowego misia lub przypadkowo dosta si do przedziaó bateryjnego. Poznaj c zasady grawitacji mog wielokrotnie upuszcza klocek czy samochodzik z wysoko ci, co mo e negatywnie wpó na trwaó zabawki. Zepsute zabawki nale y wyrzuci , aby zminimalizowa ryzyko wypadku.

Dbajmy, aby zabawki nie byó porzucane na schodach ani w ci gach komunikacyjnych, gdzie cz sto przechodz domownicy.

Higiena

Zabawki nale y regularnie czy ci , gdy na przedmiotach gromadz si bakterie. Ponadto zabawki cz sto znajduj si na podódcze, sk d pó niej mog trafi do buzi dziecka.

Przepisy dotycz ce bezpiecze stwa zabawek, obliguj producentów do Źprojektowania i wytwarzania zabawek w taki sposób, aby speóiaó wymagania w zakresie higieny i czysto ci, w celu unikni cia wszelkiego ryzyka infekcji, zachorowania i zatruciaó, natomiast Źzabawki przeznaczone dla dzieci w wieku poni ej 36 miesi cy musz by zaprojektowane i wyprodukowane w sposób umo liwiaj cy ich czyszczenieó.

Wi kszo zabawek mo na my wod z mydóem i wyciera mi kk ciereczk . Zabawki drewniane nale y przeciera wilgotn szmatk bez detergentów lub post powa zgodnie z instrukcj producenta.

¹⁴ Pkt 3.9 Zaócznika nr 1 ŹSzczegówe wymagania bezpiecze stwaó do rozporz dzenia MG.

¹⁵ Pkt 11 Zaócznika nr 3 ŹWymagania dotycz ce instrukcji i ostrze e ó do rozporz dzenia MG.

W przypadku zabawek tekstylnych, np. szmacianek, lalk lub pluszowego misia, można pruć w pralce, ale upewnijmy się jaki sposób czyszczenia zaleci producent, czytając dołączoną instrukcję prania. Aby jak najlepiej zabezpieczyć zabawkę przed ewentualnym zniszczeniem, najlepiej włóż ją do woreczka do prania i pruć w programie do prania delikatnych ubrań. Po wysuszeniu można wyszczotkować zabawkę miękkimi szczoteczkami.

W sytuacji, gdy pluszowa zabawka nie może być prana w pralce, można ją przetrzeć szmatką maczaną w wodzie z piankami mydlanymi lub pianką do prania wełny, a następnie wytrzeć ją suchą ciereczką lub pozostawić do wyschnięcia.

Innym domowym sposobem na odwieńnię pluszowej zabawki jest włógnięcie jej do torebki foliowej z niewielką ilością oczyszczonej sody. Torebkę należy związać, delikatnie potrząsnąć i pozostawić na minimum godzinę. Po tym czasie usunąć sodę za pomocą miękkiej szczotki.

Niebezpieczne zabawki

W przypadku podejrzenia, że zabawka może być niebezpieczna, zawsze poinformujmy o tym producenta lub sprzedawcę.

Przed zakupem można również upewnić się czy dana zabawka nie znajduje się w rejestrze wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczególnie ważnymi lub innymi wymaganiami dostępnym po polsku na stronie UOKiK (http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/) lub w języku angielskim na stronach Europejskiego Systemu Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) (http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm).

Można również zgłosić podejrzaną zabawkę do Inspekcji Handlowej, której dane znajdują się na stronie UOKiK, a także bezpośrednio zawiadomić UOKiK, korzystając ze specjalnego formularza.

W celu przyspieszenia analizy sprawy i związnięcia skutecznie działających podejmowanych przez administrację, prosimy o podanie w zgłoszeniu informacji o producencie zabawki oraz miejscu i dacie zakupu. Pomocne będzie także dołączenie zdjęć zabawki oraz opakowania jeżeli znajdują się tam informacje pozwalające na identyfikację zabawki.

Załącznik: Zestawienie skontrolowanych zabawek, w których stwierdzono nieprawidłowości.

Sporządziła:

Ewa Domańska, Departament Nadzoru Rynku

Data: 20.11.2014 r.